

**Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і
дизайну імені Михайла Бойчука**

Факультет декоративно-прикладного мистецтва
Кафедра мистецтвознавства і мистецької освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 11. Термінологія мистецтвознавства

Загальна інформація про дисципліну

Рівень (ступінь) вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
Освітня програма	«Образотворче мистецтво та реставрація»
Статус дисципліни	Обов'язкова
Курс / семестр	I курс, II семестр
Кількість кредитів ЄКТС	3 кредитів / 90 годин
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 30 годин
	Семінарські –
	Практичні – 10 годин
	Самостійна робота – 60 годин
Форма підсумкового контролю	Диф. залік
Викладач	<i>Кулівник Михайло Олександрович</i> Посада: старший викладач кафедри мистецтвознавства і мистецької освіти
Контактна інформація викладача	E-mail: kulivnyk.m@ukr.net
Ресурси комунікації з викладачем	https://kdidpmid.edu.ua/academy/navchannya/dystanczijne- navchannya
Дні занять	П'ятниця 11:40-13:00
Консультації	<i>Відповідно до графіка консультацій</i>

Опис навчальної дисципліни

Анотація дисципліни	<p style="text-align: center;">Зміст дисципліни. перелік тем</p> Тема 1. Термінологічна еволюція мистецтвознавства Тема 2. Поняття «художня мова» та її елементи Тема 3. Категорії репрезентації і вираження у мистецтві Тема 4. Іконографія та іконологія Тема 5. Знак, символ, алегорія і міф у мистецтвознавчому аналізі Тема 6. Категорії композиції (форма, структура, організація простору) Тема 7. Поняття стилю (формальні та культурно-історичні параметри) Тема 8. Поняття простору і часу в мистецтві Тема 9. Інтерпретація та герменевтика мистецького твору Тема 10. Структура та методика мистецтвознавчого аналізу
Мета й завдання навчальної дисципліни	<p>Мета вивчення навчальної дисципліни – формування у здобувачів здатності свідомо й коректно застосовувати понятійно-категоріальний апарат мистецтвознавства у процесі аналізу, інтерпретації та опису художніх творів. Дисципліна спрямована на засвоєння ключових мистецтвознавчих термінів, розуміння їх історичної еволюції, смислового наповнення та функції в науковому дискурсі. Здобувачі опановують методи побудови наукових дефініцій, здобувають навички критичного мислення, уміння розпізнавати та класифікувати художні явища, здійснювати аргументований мистецтвознавчий аналіз та вести професійну комунікацію в галузі.</p> <p>Основні завдання навчальної дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> • формування у здобувачів системного розуміння понятійно-категоріального апарату мистецтвознавства; • ознайомлення з основними мистецтвознавчими термінами, їх історичною еволюцією та особливостями застосування у науковому дискурсі; • розвиток навичок коректного використання професійної термінології у письмовому та усному мовленні;

- формування здатності здійснювати мистецтвознавчий аналіз творів із використанням сучасних теоретичних підходів;
- опанування методів іконографічного, іконологічного, герменевтичного та семіотичного аналізу;
- розвиток уміння інтерпретувати художні образи, символи, алегорії та наративні структури;
- формування навичок професійного опису, атрибуції та класифікації мистецьких творів;
- поглиблення розуміння категорій стилю, композиції, художньої мови, простору і часу в мистецтві;
- розвиток критичного мислення та здатності аргументовано обґрунтовувати власну інтерпретацію твору мистецтва;
- формування культури наукової комунікації у сфері мистецтвознавства.

результати навчання:

Знати:

- основні категорії та терміни мистецтвознавства (образ, стиль, форма, композиція, іконографія, символ, наратив, інтерпретація тощо);
- принципи формування наукових дефініцій та відмінність між терміном, поняттям і категорією;
- історичну еволюцію мистецтвознавчого апарату від античної естетики до сучасної гуманітарної теорії;
- підходи і школи мистецтвознавчого аналізу (іконографічний, формальний, структурно-семіотичний, герменевтичний, контекстуальний);
- роль матеріалу, стилю та композиції у конструюванні художнього змісту;
- основні принципи професійного опису та атрибуції мистецького твору.

Вміти:

- коректно вживати термінологію у письмовому та усному мистецтвознавчому викладі;
- здійснювати структурований мистецтвознавчий аналіз твору (образ → композиція → матеріал → контекст → інтерпретація);

	<ul style="list-style-type: none"> - проводити іконографічне та іконологічне тлумачення зображення; - виявляти та інтерпретувати знаки, символи, алегорії та наративні структури; - аргументовано обґрунтовувати власну інтерпретацію твору мистецтва з урахуванням історичного та культурного контексту; - користуватися професійною мистецтвознавчою термінологією у наукових текстах, презентаціях, музейних описах та наукових дискусіях.
<p>Передумови вивчення дисципліни</p>	<p>Супутні і наступні навчальні дисципліни:</p> <p>Філософія мистецтва Вступ до мистецтвознавства Методологія мистецтвознавства Історія мистецтва. Теорія мистецтва та аналіз творів Художня критика, артжурналістика Артменеджмент Музеезнавство. Атрибуція творів Історія українського мистецтва. Концепції. Переодизація. Сучасне експериментальне мистецтво: історико-теоретичний дискурс Основи виставково-експозиційної діяльності Реставрація та експертиза творів Виробнича практика (мистецтвознавча) Практика пошуково-дослідна Виробнича практика (музейна) Переддипломна практика Сакральне мистецтво. Основи іконографії</p>
<p>Програмні компетентності та результати навчання</p>	
<p>Інтегральні компетентності</p>	<p>Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення</p>
<p>Загальні компетенції (ЗК)</p>	<p>ЗК 3. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.</p>

	<p>ЗК 6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.</p> <p>ЗК 8. Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації, діагностику стану збереженості матеріально-предметної структури твору мистецтва, формулювати кінцеву мету реставраційного втручання.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)</p>	<p>СК 2. Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки.</p> <p>СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.</p>

Структура навчальної дисципліни

Назва модулів і тем	години			
	усього	лек	практ	срс
Тема 1. Термінологічна еволюція мистецтвознавства	8	2		6
Тема 2. Поняття «художня мова» та її елементи	8	2		6
Тема 3. Категорії репрезентації і вираження у мистецтві	8	2		6
Тема 4. Іконографія та іконологія	10	2	2	6
Тема 5. Знак, символ, алегорія і міф у мистецтвознавчому аналізі	10	2	2	6
Тема 6. Категорії композиції (форма, структура, організація простору)	10	2	2	6
Тема 7. Поняття стилю (формальні та культурно-історичні параметри)	8	2		6
Тема 8. Поняття простору і часу в мистецтві	8	2		6
Тема 9. Інтерпретація та герменевтика мистецького твору	10	2	2	6
Тема 10. Структура та методика мистецтвознавчого аналізу	10	2	2	6
Усього годин	90	20	10	60

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Panofsky E. *Studies In Iconology: Humanistic Themes In The Art Of The Renaissance*. New York: Harper & Row, 1962. URL:<https://archive.org/details/studiesiniconolo00pano>

2. Panofsky, E. *Iconography and Iconology; An introduction to the study of Renaissance art*. URL: <https://www.scribd.com/document/788157208/Panofsky>

3. Вежбовська Л. Експериментально-дослідна робота Казимира Малевича в галузі художньої культури. *Культура і мистецтво у сучасному світі*. №20, 2019. с. 228–237.

4. Тимошенко Н. Проблематика мистецтвознавчої термінології. *Народознавчі зошити*. № 1 (157), 2021. с. 111–118. URL: https://nz.lviv.ua/archiv/2021-1/13.pdf?utm_source=chatgpt.com

5. Filipova, S.. Notes on Art History Styles and the Related Terminology. *Atiner conference presentation series no: Art2022-0243*. 2022. URL: https://www.academia.edu/86363278/Notes_on_Art_History_Styles_and_the_Related_Terminology_2022?utm_source=chatgpt.com

6. Keywords in art history glossary. URL: https://forarthistory.org.uk/keywords/?utm_source=chatgpt.com

7. Іващенко В. Л. Концептуальна репрезентація фрагментів знання в науково-мистецькій картині світу (на матеріалі української мистецтвознавчої термінології): Монографія. Київ: Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2006. 328 с. URL:

https://shron1.chtyvo.org.ua/Ivaschenko_Viktoriiia_Liudvigivna/Kontseptualna_r_eprezentatsiia_frahmentiv_znannia_v_naukovo-mystetskii_kartyni_svitu.pdf?utm_source=chatgpt.com

8. Courtney J. 31 Art Terms to Know for Describing (Your) Art. URL: https://www.artistsnetwork.com/art-history/art-history-glossary/?utm_source=chatgpt.com

9. Sebeok T. A. *Signs: An Introduction to Semiotics*. University of Toronto Press, 2001. p. 216.

10. Варивончик А., Бондар І., Кулик А. Мистецтвознавчі та культурологічні аспекти знаків і символів в образотворчому мистецтві. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2021. № 3. С. 108–114

11. Дем'янова Н. Символіка образів в українському живописі (на прикладі теоморфних, антропоморфних і зооморфних зображень). *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки*. 2014. № 27. С. 153–156

12. Жайворонок В. Знаки української етнокультури: Словник-довідник. Київ: Довіра, 2006. 354 с.

Мазур Б. *Християнські образи у творах сучасного образотворчого мистецтва*. *Культура і сучасність: альманах*. Київ: Ідея принт, 2020. С. 134–138

назви змістових модулів	дата проведення контролллю	Форма контролю	Максимальна кількість балів
термінологія мистецтвознавства	травень 2025	диф. залік	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	зараховано
74–81	C		
64–73	D		
60–63	E	задовільно	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Технічне, програмне та інструментальне забезпечення

Необхідне обладнання, устаткування	Проектор
Необхідні засоби	Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для: комунікації та опитувань; виконання домашніх завдань; виконання завдань самостійної роботи тощо
Програмне забезпечення	Microsoft Office
Матеріали, інструменти	Демонстраційний дидактичний матеріал. Ілюстративний матеріал, альбоми, каталоги, слайди, презентації.

Політика вивчення навчальної дисципліни

Політика щодо	Здобувачі зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності у своїх роботах. Жодні форми порушення
---------------	---

академічної доброчесності	академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час поточного контролю виявиться використання чужих ідей втрачає право отримати бали за тему, або можна виконати нову роботу, яка буде оцінена із заниженням балів
Політика щодо відвідування занять	Пропуски занять без поважних причин неприпустимі (причини пропуску мають бути підтверджені). Усі роботи здобувачів повинні бути завантажені на кафедральний Google Диск. Відсутність виконаних практичних завдань із дисципліни є підставою до не зарахуванню семестрової оцінки.
Політика щодо термінів виконання завдань і перескладання	Якщо здобувач пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та на наступному занятті відповісти на ключові питання. Довгострокова відсутність здобувача на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни. Додаткові заняття у таких випадках не передбачені.
Політика щодо правил поведінки на заняттях	Правила поведінки, затверджених таким документом як «Правила поведінки здобувачів вищої освіти в Київській державній академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука». Вітається власна думка здобувачів з теми заняття, активне обговорювання проектних проблем, аргументоване відстоювання авторської позиції. Разом із тим під час занять не допускаються дії, які порушують порядок і заважають навчальному процесу, у тому числі користування мобільними телефонами для розмов, запізнення на заняття без поважних причин, не реагування на зауваження викладача.
Політика щодо комунікації з викладачем	<p>Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи і тільки у робочі дні на службову пошту викладача. Умови листування:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) в темі листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено — ІД); 2) в полі тексту листа позначити, хто вертається — анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: прізвище_завдання. <p>Розширення: текст – doc, docx, ілюстрації – pdf. Окрім роздруківок для аудиторних занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.</p>

Детальнішу інформацію щодо компетентностей, результатів навчання, методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни: <https://lnk.ua/8AqjxE2PJ>

Розробник силябусу
навчальної дисципліни

Михайло КУЛІВНИК

Гарант освітньої програми

Ольга СОСІК

Завідувач кафедри

Силабус затверджено
на засіданні кафедри мистецтвознавства і мистецької освіти
від 26.08.2025 протокол № 1